

บทบาทครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

Teacher Roles in the Digital Age at Schools Under the Chonburi Primary

Educational Service Area Office 1

ภัทราพร ผาสุก¹ รองศาสตราจารย์ ดร.อัครา นียมามา² รองศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ วิจิตรพัชรภรณ์³
Pattaporn Phasuk¹, Assoc. Prof. Dr. Achara Niyamabha² and Assoc. Prof. Dr. Wisut Wichitpatthaporn³

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาบทบาทครูในยุคดิจิทัล และเปรียบเทียบบทบาทครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้โดยสุ่มขนาดโรงเรียน จากหัวหน้ากลุ่มสาระ 8 กลุ่มสาระของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2562 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบทางเดียว เปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยใช้วิธี Bonferroni

ผลการศึกษา พบว่า

1. บทบาทครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมากทุกด้าน
2. การเปรียบเทียบบทบาทครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนประถมศึกษาโดยจำแนกตามเพศ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตาม การเปรียบเทียบบทบาทดังกล่าวของครู จำแนกตาม อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้ฝึกสอนและผู้นำทาง ด้านผู้กำหนดเป้าหมายและนักตั้งคำถาม ด้านนักออกแบบการเรียนรู้ ด้านผู้จัดสภาพแวดล้อม และด้านผู้กวาดล้างหรือผู้ประกันคุณภาพ

ABSTRACT

The objectives of this study were to: 1) Teacher Roles in the Digital Age at Schools under the Chonburi Primary Educational Service Area Office 1; and 2) compare the roles of these teachers classified by gender, age, educational background, and experience. A sample of was randomly selected heads of the eight subject groups in these schools, in the 2019 academic year. Statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation. One-way analysis of variance in pairs by using Bonferroni method

คำสำคัญ: โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

¹ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

¹Master of Education (Educational Administration), Kasetsart University

^{2,3}อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

^{2,3} Teachers of Educational Administration, Kasetsart University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: ภัทราพร ผาสุก, pattapompha@ku.th

รับเมื่อ 11 มีนาคม 2563 แก้ไข 9 เมษายน 2563 ตอรับ 11 เมษายน 2563

The findings were as follows.

1. Digital roles of these teachers were at the high level on all aspects.
2. Comparison of teachers' roles classified by gender found no statistical differences. However, those classified by age, educational background, and working experience found to be different at the statistical significance level of 0.05 on all five aspects: trainer and leader, target audience and questioners, learning designer environment organizer, narrower or quality assurer.

Keywords: Schools under the Office of Educational Service Area

ภูมิหลัง

สังคมโลกได้ตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญของการนำเทคโนโลยีมาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน ครูจึงต้องปรับตัวให้เข้ากับการเรียนรู้ให้เท่าทันยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย ทั้งนี้ต้องพัฒนาทักษะ อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เข้ามามีบทบาทอย่างมากในวงการศึกษานี้ในปัจจุบันและอนาคต เพื่อให้สามารถชี้แนะและส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอดเวลา นอกจากนี้ ครูต้องมีความรู้จริงในเรื่องที่สอน และต้องมีเทคนิควิธีการให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้จากประสบการณ์ รวมทั้งจัดกิจกรรมเชื่อมโยงความรู้จากแหล่งเรียนรู้ภายนอกฝึกให้นักเรียนทำงานเป็นทีม เป็นนักร้องแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และแสดงออกซึ่งความรักความห่วงใยต่อนักเรียน ทั้งนี้กระบวนการเรียนการสอนดังกล่าวจะสัมฤทธิ์ผลได้ ถ้าทุกภาคส่วนช่วยกันหาทางลดปัญหาและอุปสรรคที่ขัดขวางการพัฒนาครู ซึ่งแนวทางและความเป็นไปได้ในการพัฒนาครูนั้น ต้องดำเนินการทั้งด้านนโยบายและด้านการพัฒนาตนเองของครูควบคู่กันไป จึงจะทำให้ครูเป็นครูยุคดิจิทัลอย่างแท้จริง (ภาสกร เรืองรอง, 2556, หน้า 75)

บทบาทของครูในยุคดิจิทัลนั้นจะต้องเป็นผู้สร้างสรรคและส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้สื่อเพื่อการศึกษาอย่างเป็นกระบวนการ ได้รับความรู้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอย่างแท้จริง โดยผู้เรียนจะต้องมีความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ขององค์ความรู้กับการค้นคว้า เข้าใจและรู้จักเลือกสรรข้อมูลที่มีอยู่อย่างมากมาย นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ครูต้องส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองทั้งนอกและในโรงเรียน ครูจึงต้องเน้นในเรื่องการจัดการความรู้ มุ่งหาแนวทางจัดการสารสนเทศ เพื่อที่จะสามารถบรรลุเป้าหมายของการเป็นแหล่งองค์ความรู้ และองค์กรในการถ่ายทอดความรู้ สถาบันการศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ เพื่อบรรลุเป้าหมายได้หลายรูปแบบ เป็นประโยชน์อย่างมากในการเรียนและวิจัย (ชญาพร จิตศิลป์, 2558, หน้า 20)

จังหวัดชลบุรี เป็นหนึ่งในจังหวัดที่อยู่ในพื้นที่การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor) และเป็นแหล่งอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศ การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่รวดเร็ว ส่งผลต่อการขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยว เกิดอาชีพที่หลากหลาย ซึ่งเป็นผลทำให้สามารถสร้างงาน สร้างเงินรายได้ และยกระดับคุณภาพชีวิตให้กับคนในจังหวัดมากขึ้น เกิดการยกระดับมาตรฐานการครองชีพ มีการจัดโครงสร้างแหล่งท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ รวมถึงมีเทคโนโลยี และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ถนน การคมนาคม ก็ได้รับการพัฒนาตามไปด้วย จึงเป็นผลให้โรงเรียนต่าง ๆ ในจังหวัดชลบุรีจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนบริบททั้งด้านสถานที่และการบริหาร โดยนำเทคโนโลยี นวัตกรรมที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารและพัฒนาสถานศึกษา เพื่อสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นในยุคดิจิทัลด้วย

เพื่อให้ครูผู้สอน สามารถพัฒนานักเรียนให้เติบโตเป็นไปตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษา และเป็นไปตามความคาดหวังของสังคม รวมถึงการพัฒนาตนเองของครูท่ามกลางกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลง และการขยายตัวของเทคโนโลยี

และนวัตกรรม ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาบทบาทครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการบริหารจัดการพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของผู้เรียนต่อไป

คำถามการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้ทำวิจัยได้กำหนดคำถามการวิจัยไว้ดังนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 เป็นอย่างไร
2. บทบาทครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ประสบการณ์ และวุฒิการศึกษา เป็นอย่างไร

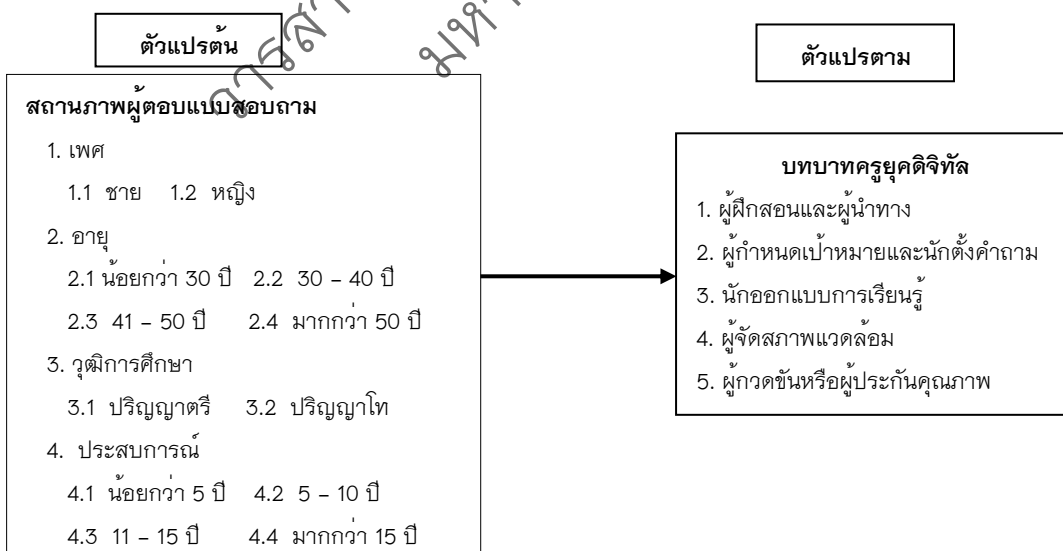
ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดความมุ่งหมาย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาบทบาทครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ประสบการณ์ และวุฒิการศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาบทบาทครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยใช้แนวคิดของ Marc (2010 อ้างใน สุกัญญา แซ่มะชัย, 2561) ซึ่งมีองค์ประกอบ 5 ด้าน ดังนี้ 1) ผู้ฝึกสอน และผู้นำทาง 2) ผู้กำหนดเป้าหมายและนักตั้งคำถาม 3) นักออกแบบการเรียนรู้ 4) ผู้จัดสภาพแวดล้อม 5) ผู้กวาดค้นหรือผู้ประกันคุณภาพ ซึ่งสรุปเป็นกรอบแนวคิดของการศึกษาได้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 82 โรงเรียน รวมจำนวนครู 656 คน ผู้ให้ข้อมูล คือ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ
2. กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอนทั้งการแบบแบ่งชั้นภูมิ การสุ่มอย่างง่ายและการสุ่มแบบเจาะจง ได้จำนวน 25 โรงเรียน และกลุ่มตัวอย่าง 200 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาตามแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) มีจำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน
2. แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การศึกษาบทบาทครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากสถานศึกษาทั้ง 25 แห่งด้วยตนเองและการส่งไปรษณีย์ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 200 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
2. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ 1) ค่า t-test ชนิด Independent Samples 2) ค่า One -way ANOVA 3) ทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Bonferroni

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาและวิเคราะห์ บทบาทครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 นำเสนอสรุปได้ดังนี้

1. บทบาทครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านผู้ฝึกสอนและผู้นำทางมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับสูงสุด รองลงมา คือ ด้านผู้กวัดขันหรือผู้ประกันคุณภาพ มีการค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านนักออกแบบการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับต่ำสุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านบทบาทครูในยุคดิจิทัล จำแนกเป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน ปรากฏผล ดังนี้

1.1 ด้านผู้ฝึกสอนและผู้นำทาง ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการช่วยเหลือแนะนำผู้เรียนในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับสูงสุด รองลงมา คือ การวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนการให้ความช่วยเหลือผู้เรียนหลากหลายช่องทางบนสื่อออนไลน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับต่ำสุด

1.2 ด้านผู้กำหนดเป้าหมายและนักตั้งคำถาม ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การกระตุ้นให้ตัวผู้เรียนใช้ทักษะการคิดแก้ปัญหาและนำไปสู่การตัดสินใจที่ถูกต้องของตนเอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับสูงสุด รองลงมาคือ การตั้งคำถามแบบการคิดวิเคราะห์ที่เชิงกลยุทธ์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบหาคำตอบได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วน การตั้งคำถามผ่านสื่อออนไลน์เพื่อให้ผู้เรียนตอบคำถามผ่านสื่อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับต่ำสุด

1.3 ด้านนักออกแบบการเรียนรู้ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ค้นหาข้อมูลบนเว็บไซต์ หรือโปรแกรมค้นหาเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับสูงสุด รองลงมาคือ การใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายอยู่ในระดับมาก ส่วน การสร้างบล็อก (Blog) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เป็นอันดับต่ำสุด

1.4 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การจัดชั้นเรียนที่รวบรวมสื่อและนวัตกรรมที่เหมาะสมกับรายวิชา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับสูงสุด รองลงมา คือ การจัดสภาพแวดล้อม ที่มีภาพ แสง สี เสียงที่ครบครันทันสมัยเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนการจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในภายนอกห้องเรียนที่เป็นห้องปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนสามารถสืบค้นข้อมูลได้รวดเร็ว มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับต่ำสุด

1.5 ด้านผู้กวัดขั้นหรือผู้ประกันคุณภาพ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การเป็นผู้ประเมินคุณภาพชิ้นงานตามมาตรฐานผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับสูงสุด รองลงมาคือ การเป็นผู้ควบคุม กำกับ ติดตามความก้าวหน้าของชิ้นงานผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วน การควบคุมคุณภาพตามมาตรฐานเพื่อให้ผู้เรียนสร้างผลงานที่มีคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก เป็นอันดับต่ำสุด

2. จากการเปรียบเทียบบทบาทครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ปรากฏผลดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบบทบาทครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตาม เพศ โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ผลการเปรียบเทียบบทบาทครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตาม อายุ โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านผู้ฝึกสอนและผู้นำทาง ด้านผู้กำหนดเป้าหมายและนักตั้งคำถาม ด้านนักออกแบบการเรียนรู้ ด้านผู้จัดสภาพแวดล้อม และด้านผู้กวัดขั้นหรือผู้ประกันคุณภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธี Bonferroni และพบว่าส่วนใหญ่มีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 แตกต่างกันทุกด้าน

2.3 ผลการเปรียบเทียบบทบาทครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตาม วุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านผู้ฝึกสอนและผู้นำทาง ด้านผู้กำหนดเป้าหมายและนักตั้งคำถาม ด้านนักออกแบบการเรียนรู้ ด้านผู้จัดสภาพแวดล้อม และด้านผู้กวัดขั้นหรือผู้ประกันคุณภาพ แตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 และเมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธี Bonferroni และพบว่าส่วนใหญ่มีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 แตกต่างกันทุกด้าน

2.4 ผลการเปรียบเทียบบทบาทครูในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านผู้ฝึกสอนและผู้นำทาง ด้านผู้กำหนดเป้าหมายและนักตั้งคำถาม ด้านนักร้องแบบการเรียนรู้ ด้านผู้จัดสภาพแวดล้อม และด้านผู้กวัดขุ่นหรือผู้ประกันคุณภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 และเมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธี Bonferroni และพบว่า ส่วนใหญ่มีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 แตกต่างกันทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยนี้ ผู้วิจัยนำเสนอการศึกษาบทบาทของครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จากผลการศึกษา การอภิปรายผลการวิจัยนำเสนอในประเด็นต่อไปนี้ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การศึกษาบทบาทครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะครูเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล สามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ ไม่จำกัดอยู่แต่ในห้องเรียน หรือในโรงเรียนเท่านั้น มีการพัฒนาทักษะการคิด สืบค้นของผู้เรียน การเรียนการสอน E-learning เป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ในโลกยุคปัจจุบันที่ครู ซึ่งสอดคล้องกับไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน (2562, หน้า 110) กล่าวว่า “บทบาทของครู” ที่ครูไทยควรปฏิบัติประกอบด้วย 1) การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เติบโตเต็มศักยภาพ 2) เข้าถึงข้อมูลการวิจัยและทำการวิจัยที่พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตัวเองอย่างต่อเนื่อง สมองเสมอและยาวนาน 4) เป็นครูผู้แทนของครูเพื่อยกระดับคุณภาพของการสอนและความเป็นอยู่ของครู 5) ส่งเสริมการค้นคว้าและเรียนรู้ทางวิชาการในด้านของการศึกษา 6) เป็นตัวแทนของโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าของครูและนักเรียน 7) นำครูไปสู่การพัฒนาและยกระดับวิชาชีพที่สูงขึ้นตลอดเวลา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บทบาทด้านผู้ฝึกสอนและผู้นำทาง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับสูงสุด อาจเป็นเพราะครูเห็นถึงความสำคัญของการสอนหรือการถ่ายทอดความรู้ในรูปแบบใหม่ โดยรูปแบบที่พัฒนาเน้นการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสู่สังคม 4.0 ซึ่งสอดคล้องกับ อติพร เกิดเรือง (2560, หน้า 80) ที่กล่าวว่า การศึกษาในอนาคตมีความจำเป็นที่ต้องไปไกลกว่านั้น ต้องคิดทบทวนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนใหม่ทั้งหมด คำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเรียน การทำงาน และการดำเนินชีวิตทั้งหมด อันนำไปสู่การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ พร้อมรองรับสภาพสังคมในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพดังตารางเปรียบเทียบการเปลี่ยนผ่านการเรียนรู้ยุคดั้งเดิมสู่ยุคดิจิทัล ครูเป็นผู้ช่วยคอยชี้แนะ เป็นผู้นำทางและสนับสนุนให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้เกิดการสนใจในการเรียนรู้ ครูและนักเรียนเรียนรู้ร่วมกันโดยมีห้องสมุดดิจิทัลในการสนับสนุน โดยไม่ต้องไปพิพิธภัณฑ์ ห้องจัดแสดงทางวิทยาศาสตร์ ไม่จำเป็นต้องออกนอกห้องเรียน ครูมีหน้าที่กระตุ้นให้กำลังใจและให้คำแนะนำในการสอน ส่วนด้านนักร้องแบบการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับต่ำสุด อาจเป็นเพราะ สถานศึกษาไม่ได้ระบุนการพัฒนาทักษะการออกแบบการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้ขาดการสนใจ นิเทศ ติดตามการจัดการกิจกรรมในชั้นเรียนที่มีความสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ ทำให้ครูไม่ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมในทักษะการออกแบบการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ ทิศนา ขมหมณี (2557, หน้า 113) กล่าวว่า ครูเองก็ต้องพัฒนาทักษะใน 3 กลุ่มหลัก คือ ทักษะทางปัญญา ทักษะทางสังคม และทักษะการใช้เทคโนโลยี เพราะทักษะเหล่านี้ถือว่าเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนที่จะนำไปใช้ใน

การดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพในศตวรรษที่ 21 ซึ่งครูผู้สอน ต้องหาแนวทางนำทักษะดังกล่าวมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน เพื่อสนับสนุนให้การ เรียนรู้ประสบความสำเร็จมากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ และมีทักษะ

1.1 การศึกษาบทบาทครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 วิทยานิพนธ์ 5 ด้าน ประกอบไปด้วย บทบาทด้านผู้ฝึกสอนและผู้นำทาง บทบาทด้านผู้กำหนดเป้าหมาย และนักตั้งคำถาม บทบาทด้านนักออกแบบการเรียนรู้ บทบาทด้านผู้จัดสภาพแวดล้อม และบทบาทด้านผู้กวัดขี้ หรือผู้ประกันคุณภาพ อภิปรายผลดังต่อไปนี้ ดังนี้

1.1.1 บทบาทด้านผู้ฝึกสอนและผู้นำทาง พบว่า การช่วยเหลือแนะนำผู้เรียนในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับสูงสุด อาจเป็นเพราะครูเห็นถึงความสำคัญในการช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต สอดคล้องกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 (2559, หน้า 78) กล่าวว่า การดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนทุกคนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขในสังคม การดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นระบบที่มีกระบวนการดำเนินงานที่ชัดเจน ประกอบด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายและบรรลุผล จำเป็นที่จะต้องอาศัย การมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคม และเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติงานให้สอดคล้อง เป้าในทิศทางเดียวกันอย่างมีคุณภาพ การประสานงานและการสร้างความร่วมมือร่วมใจในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงเป็นสิ่งสำคัญ ส่วนครูการให้ความช่วยเหลือผู้เรียนหลากหลายช่องทางบนสื่อออนไลน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับต่ำสุด อาจเป็นเพราะ บทบาทครูที่สอนประถมศึกษาส่วนใหญ่ประสบปัญหา นักเรียนอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ทำให้การให้ความช่วยเหลือในช่องทางสื่อออนไลน์จะปฏิบัติได้น้อยที่สุด สอดคล้องกับ พญานักอ่านจับใจความของตราบาโซ (Trabasso) ได้กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์กัน 2 ประการ คือ ผู้อ่านและผู้รับสาร ต่อจากนั้นจะทำการเปรียบเทียบโดยอาศัยประสบการณ์เดิม ทฤษฎีนี้ได้เน้นว่าระดับการอ่านของผู้อ่านจะไม่คงที่ในขณะที่อ่านข้อความผู้อ่านจะควบคุมเพียงโครงสร้างผิวเผินจนกว่าจะได้รับการเปรียบเทียบ ขึ้นของการอ่านตามพื้นฐานทฤษฎีนี้มี 3 ชั้น คือ 1) การรับสาร โดยใช้สายตาดู 2) การใช้ประสบการณ์เดิม ความจริงและภาพ ทำการเปรียบเทียบกับสารที่ได้รับว่าแตกต่างไปจากประสบการณ์เดิมหรือไม่ ถ้าเป็นเรื่องที่ไม่รู้จักผู้อ่านจะอ่านทบทวนสองสามครั้งจนกว่าจะตัดสินใจว่าอะไรคือคำตอบที่แท้จริง 3) คำตอบที่ได้รับจากการเปรียบเทียบกับประสบการณ์เดิม หรือโดยอาศัยความรู้จากแหล่งอื่นมาช่วยตัดสินใจนั้น ถือว่าเป็นความรู้ใหม่ที่ได้จากการอ่าน

1.1.2 บทบาทด้านผู้กำหนดเป้าหมายและนักตั้งคำถาม พบว่า ครูกระตุ้นให้ตัวผู้เรียน ใช้ทักษะการคิดแก้ปัญหาและนำไปสู่การตัดสินใจที่ถูกต้องของตนเอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับสูงสุด อาจเป็นเพราะครูเห็นถึงความสำคัญทักษะการคิดแก้ปัญหา อติพร เกิดเรื่อง (2560, หน้า 113) กล่าวว่า การเรียนต้องศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพร้อมรับสิ่งใหม่ ๆ ให้เกิดทักษะและความสามารถประยุกต์ใช้ได้ ส่วนครูตั้งคำถามผ่านสื่อออนไลน์ เพื่อให้ผู้เรียนตอบคำถามผ่านสื่อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับต่ำสุด อาจเป็นเพราะมีข้อจำกัดด้านการติดต่อสื่อสารระหว่างการใช้อีเมลระหว่างครูกับนักเรียนสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2552) กล่าวว่า ครูไม่สามารถรับรู้ความรู้สึก ปฏิกริยาที่แท้จริงของผู้เรียนและผู้สอนไม่สามารถสื่อความรู้สึก อารมณ์ในการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง ผู้เรียน และผู้สอนจะต้องมีความพร้อมในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ทั้งด้านอุปกรณ์ ทักษะการใช้งาน ผู้เรียนบางคน ไม่สามารถศึกษาด้วยตนเองได้ความพร้อมของอุปกรณ์และระบบเครือข่าย ผู้เรียนสามารถเลือกเวลาเรียนได้ทุกช่วงเวลาตามที่ต้องการ ซึ่งในประเทศไทยพบว่ามีปัญหาในด้านนี้มาก โดยเฉพาะในเขตนอกเมืองใหญ่ ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์

และอินเทอร์เน็ต ผู้เรียนและผู้สอน ต้องมีความรู้และทักษะทั้งด้านคอมพิวเตอร์และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตพอสมควร โดยเฉพาะผู้สอนจำเป็นต้องมีทักษะอื่น ๆ ประกอบเพื่อสร้างเว็บไซต์การสอนที่น่าสนใจให้กับผู้เรียน

1.1.3 บทบาทครูด้านนวัตกรรมการเรียนรู้ออกแบบการเรียนรู้ พบว่า ครูค้นหาข้อมูลบนเว็บไซต์ หรือโปรแกรมค้นหา เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับสูงสุด อาจเป็นเพราะประโยชน์จากการสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตนั้นมีอยู่หลายด้าน สามารถสืบค้นข้อมูลได้อย่างหลายแบบ สอดคล้องกับ ทศนา แชมมณี (2557, หน้า 120) กล่าวว่า ครูเองก็ต้องพัฒนาทักษะใน 3 กลุ่มหลัก คือ ทักษะทางปัญญา ทักษะทางสังคม และทักษะการใช้เทคโนโลยี เพราะทักษะเหล่านี้ถือว่าเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนที่จะนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งครูผู้สอน ต้องหาแนวทางนำทักษะดังกล่าวมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน เพื่อสนับสนุนให้การเรียนรู้อุปสรรคความสำเร็จมากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ ส่วนครูสร้างบล็อก(Blog) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับต่ำสุด อาจเป็นเพราะการพัฒนาตนเองของครูนั้นมีหลากหลายรูปแบบ สามารถจัดการเรียนการสอนได้หลายช่องทางที่รวดเร็ว และสะดวกกว่า ซึ่งสอดคล้องกับ จุฑามาตลีริวัฒน์โสภณ (2559, หน้า 118) กล่าวว่า ครูอาจใช้ Google Classroom เป็นช่องทางในการอภิบาลสื่อและเอกสารต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนศึกษามาก่อนในชั้นเรียน หรือเป็นช่องทางในการมอบหมายให้ผล บ่อยกลับในชั้นงานต่าง ๆ ของนักเรียน รวมไปถึงการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ครูสามารถอัปโหลดผลงานของตนเองลงในเว็บไซต์เครือข่ายครู

1.1.4 บทบาทด้านการจัดสภาพแวดล้อม พบว่าครูจัดชั้นเรียนที่รวบรวมสื่อและนวัตกรรมที่เหมาะสมกับรายวิชา มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก เป็นอันดับสูงสุด อาจเป็นเพราะครูเห็นถึงความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนให้สอดคล้องกับรายวิชาบรรยากาศใฝ่รู้ใฝ่เรียนเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความมั่นใจที่จะเรียนรู้ของผู้เรียน ที่เต็มศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล สอดคล้องกับ อติพร เกตุเรือง (2560, หน้า 115) กล่าวว่า การศึกษามีการจัดสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาเป็นแบบสมัยใหม่ มีการจัดแหล่งความรู้ด้วยข้อมูลจำนวนมากเพื่อการค้นคว้าด้วยตนเอง มีระบบอินเทอร์เน็ตให้ใช้งานได้ทุกคนและภรณ์เทคโนโลยีเปลี่ยนหลักการพื้นฐานในการเรียนการสอนในห้องเรียน ส่วนครูจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายใน ภายนอกห้องเรียนที่เป็นห้องปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสืบค้นข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับต่ำสุด อาจเป็นเพราะครูอาจมีข้อจำกัดในด้านสถานที่ที่มีจำกัด จำนวนนักเรียนที่มาก และขาดงบประมาณในการจัดแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียนสอดคล้องกับ วรพงศ์ ผูกภู (บริษัท อาร์แอนด์ดี ครีเอชัน จำกัด) (2560, หน้า 28) กล่าวว่า ข้อมูล หรือเรื่องราว หรือสิ่งที่ได้จากแหล่งที่มาของความรู้ มีการนำมาเรียบเรียงให้เป็นระบบ เป็นหมวดหมู่ สามารถทำความเข้าใจได้และพร้อมต่อการนำไปใช้ประโยชน์ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ทั้งความรู้ที่ฝังอยู่ในคน (Tacit Knowledge) ซึ่งเป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ ประสบการณ์หรือสัญชาตญาณของแต่ละบุคคล เช่น ทักษะในการทำงาน ความคิดที่คนคิด และความรู้ที่ชัดเจน (Explicit Knowledge)

1.1.5 บทบาทด้านผู้กวัดข้นหรือผู้ประกันคุณภาพ พบว่า ครูเป็นผู้ประเมินคุณภาพชั้นงานตามมาตรฐานผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับสูงสุด อาจเป็นเพราะครูเห็นความสำคัญของการประเมินคุณภาพชั้นงานเนื่องจาก หากมีการประเมินคุณภาพชั้นงานผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้หรือพัฒนาต่อได้ สอดคล้องกับ (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561 อ้างถึง Marc, 2010, p. 63) กล่าวว่า อีกหนึ่งบทบาทที่สำคัญของครูในยุคดิจิทัล คือ การควบคุมคุณภาพอย่างพิถีพิถัน โดยการประเมินผลจะไม่เป็นเพียงการให้คะแนนชั้นงานเมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้เท่านั้น แต่จะต้องคอยกำกับควบคุมคุณภาพของชั้นงานจนกว่าจะมีคุณภาพระดับสูงซึ่ง ส่วนครูควบคุมคุณภาพ ตามมาตรฐาน เพื่อให้ผู้เรียนสร้างผลงานที่มีคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับต่ำสุด อาจเป็นเพราะมีการเปิดโอกาสให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเองโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสอดคล้องกับ (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561, หน้า 65) กล่าวว่า

การประเมินในทศวรรษที่ 21 การประเมินต้องวัดผลลัพธ์สำคัญ 5 ประการ ได้แก่ 1) วิชาแกน 2) เนื้อหาสำหรับทศวรรษที่ 21 3) ทักษะการเรียนรู้และการคิด 4) ความรู้พื้นฐานด้าน ICT และ 5) ทักษะชีวิต ซึ่งการประเมินควรทำควบคู่กันไปทั้งวิชาแกนและทักษะแห่งทศวรรษที่ 21

2. ผลการเปรียบเทียบ นำเสนอการอภิปรายดังนี่ยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จากผลการศึกษา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน มีข้อวิจารณ์ ดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบบทบาทครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะครูเห็นความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีในการจัดการศึกษาบทบาทและหน้าที่ของครูยุคดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับ วิจารณ์ พานิช (2557, หน้า 110) ได้กล่าวว่า บทบาทใหม่ของครูในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นครูในยุคดิจิทัลว่า ผู้เรียนจะเรียนรู้จากกรลงมือปฏิบัติเช่นเดียวกับครูก็ต้องเรียนรู้จากการปฏิบัติเหมือนกัน ครูทำหน้าที่เป็นครูฝึก (facilitator) ของการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยที่ครูก็ต้องทำงานเป็นทีม การทำงานและการเรียนรู้กันเป็นทีมของครู เรียกว่า Professional Learning Community (PLC) คือ หลักการสำคัญสำหรับชีวิตคนสมัยใหม่ต้องทำงานเป็นทีมและเรียนรู้เป็นทีม โดยกระบวนการจัดการเรียนรู้ครูต้องปรึกษาหารือกันตั้งแต่เริ่มต้นวางแผน

2.2 การเปรียบเทียบบทบาทครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามอายุ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะช่วงวัยที่แตกต่างกันทำให้ปัจจัยทางความคิดที่แตกต่างกัน มีการใช้ความคิดและหลักการปฏิบัติแบบที่เคยผ่านมาโดยบางครั้งไม่ได้คำนึงถึงวิวัฒนาการทางเทคโนโลยีทำให้บางครั้งเกิดปัญหาหรือมีความเห็นที่ไม่ตรงกันทำให้เกิดการติดขัดเกิดขึ้นระหว่างการทำงานซึ่งสอดคล้องกับ นवलจันทร์ จุฑามาศ (2558, หน้า 105) กล่าวว่า กลุ่มผู้ใหญ่อายุมากหรือผู้อยู่ที่ห่างไกลที่ไม่ค่อยรู้เรื่องเทคโนโลยี (digital aliens) ซึ่งควรได้รับโอกาสทางการศึกษา เพื่อให้เกิดความตระหนักรู้เพื่อใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งควรปรับตัวเพื่อการดำรงชีวิตในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งการจัดการศึกษาต้องคำนึงถึงเรื่องนี้เป็นอย่างมาก สำหรับผู้เรียนในยุคดิจิทัลหรือเด็กยุคดิจิทัล

2.3 การเปรียบเทียบบทบาทครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะการที่วุฒิการศึกษาต่างกันจะทำให้ผู้ที่ได้รับการศึกษาที่ต่างกันมีการเรียนรู้ผ่านกระบวนการไม่เท่ากันทำให้การรับรู้วิธีการบริหารจัดการทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติที่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ปัทมทิญา สิงห์คราม (2550, หน้า 58) กล่าวว่าวุฒิการศึกษาจะพัฒนาให้บุคคลมีความรู้ ความสามารถมีทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพได้เป็นอย่างดีมีความรู้ทันสมัย ใฝ่รู้ และพัฒนาตนเองมีความสามารถในการจัดระบบความคิด คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินผล คิดริเริ่มสร้างสรรค์ ประยุกต์ใช้ความรู้และสร้างผลงานใหม่ได้มีการบริหารจัดการและการทำงานเป็นทีมสามารถในการใช้ภาษาในการสื่อสารและใช้เทคโนโลยีได้

2.4 การเปรียบเทียบบทบาทครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะช่องว่างของประสบการณ์ทำงานที่ต่างกัน ทำให้มีทัศนคติไม่ตรงกันเนื่องจากประสบการณ์ตรงของแต่ละคนไม่เท่ากัน บริบทสภาพแวดล้อมรวมไปถึงรายวิชาที่ไม่ได้ศึกษามาโดยตรงทำให้มีความคิดเห็นที่แตกต่างซึ่งสอดคล้องกับ จุฑามาศ รักสง่า (2556, หน้า 107) กล่าวว่าประสบการณ์ คือ ความชัดเจนที่เกิดจากการกระทำหรือได้พบเห็นมา และประสบการณ์ก็เป็นสิ่งที่มีคุณค่าในการเรียนรู้ทุก ๆ ด้าน ประสบการณ์ที่มีผลต่อการสร้างสรรค์ศิลปะมีอยู่

2 ลักษณะ ดังนี้ 1) ประสบการณ์ตรง เป็นประสบการณ์ที่เราได้ปะทะหรือสัมผัสด้วยตัวเองได้พบเอง กระทำเอง ได้ยินได้ฟังเอง 2) ประสบการณ์รอง หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ประสบการณ์ทางอ้อม” เป็นประสบการณ์ที่ได้รับการถ่ายทอดหรือรับรู้มาอีกทอดหนึ่ง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการเปรียบเทียบบทบาทครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยจำแนกตามอายุ พบว่ามีความเห็นที่แตกต่างกัน ดังนั้นผู้บริหารจึงควรมีแนวทางในการพัฒนาบุคลากร ที่ต่างวัยให้สามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้โดยมีเป้าหมายเดียวกันคือผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูช่วยกันแก้ปัญหา โดยกระบวนการ PLC เพื่อให้ครูสามารถดำเนินการทำงานตามหน้าที่ของตนให้เกิดประสิทธิภาพ เกิดปัญหาให้น้อยที่สุด

1.2 ผลการเปรียบเทียบบทบาทครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยจำแนกตามประสบการณ์ พบว่ามีความเห็นที่แตกต่างกัน ดังนั้น ผู้บริหารต้องจัดโครงการให้ครูและเปลี่ยนเรียนรู้กัน ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ เกิดนวัตกรรม การต่อยอดแนวคิด ที่เกิดจากการแบ่งปัน ประสบการณ์ สนับสนุนให้ครูทำงานร่วมกันเป็นทีม มีความพร้อมที่จะยอมรับความคิดเห็นและนำมาปรับใช้กับการทำงานของตนเองได้

1.3 ผลการเปรียบเทียบบทบาทครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า มีความเห็นแตกต่างกัน ดังนั้น ผู้บริหารต้องมีเทคนิคการจัดวางกำลังคนให้เหมาะสมกับงานโดยการสรรหาและคัดเลือกบุคลากร มีการหมุนเวียนเปลี่ยนตำแหน่งเพื่อเพิ่มแรงจูงใจในการปฏิบัติงานทำให้การปรับเปลี่ยนมีสิทธิภาพที่ดีและควรเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์จังหวัดที่เหมาะสมโดยใช้จุดแข็งของสถานศึกษาเป็นตัวกำหนดทำให้ครูมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เป้าหมายบรรลุได้ตรงตามนโยบายและแผนที่จัดวางไว้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 จากผลการศึกษา พบว่า ด้านผู้ฝึกสอนและผู้นำทาง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด ดังนั้นจึงควรศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพด้านการสอนและเป็นผู้นำทางแก่ผู้เรียน

2.2 จากผลการศึกษาพบว่า ด้านนักออกแบบการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับต่ำสุด ดังนั้นจึงควรศึกษาแนวทางการพัฒนาครูผู้สอนให้มีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.3 จากผลการศึกษาพบว่า ด้านผู้กวัดชั้นหรือผู้ประกันคุณภาพมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด ดังนั้นจึงควรศึกษาการส่งเสริมครูผู้สอนให้มีการกำกับติดตามและประเมินคุณภาพผลงานของผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการวัดและประเมินผล

เอกสารอ้างอิง

- จุฑามาศ รักสง่า. (2556). บทบาทในการส่งเสริมครูสู่ความเป็นครูมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- จุฑามาศ สิริวัฒน์โสภณ. (2559). ผลการเตรียมความพร้อมครูที่มีต่อชีวิตการทำงานครูในยุคดิจิทัลและผลที่ตามมา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชฎาพร จิตศิลป์. (2558). ครู “ยุคไอที”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.gotoknow.org/posts/490852>. 8 สิงหาคม 2562.
- ทัศนาศา แคมมณี. (2557). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นวลจันทร์ จุฑาทักดีกุล. (2558). การสร้างแบบวัดการคิดเชิงบริหารของนักเรียนวัยรุ่นระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพฯ: สหมิตรพรินท์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ปัทมทิพย์ สิงห์คราม. (2550). ความต้องการในการฝึกอบรมของราชการครูสังกัดสถาบันพลศึกษาวิทยาเขตภาคกลาง. งานนิพนธ์ ค.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพฑูริย์ สิ้นลารัตน์. (2562). ผู้นำทางการศึกษาไทย: ถึงเวลาของบทบาทเชิงรุก. ใน จินตนา นิตยสาร ปะคัง, บริหารการศึกษากับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่การศึกษาในยุคดิจิทัล ชุดที่ 1, หน้า 103 – 116. อุบลราชธานี: หจก. วิทยาการพิมพ์ 1973.
- วรพงศ์ ผูกู่. (2560). พัฒนาแนวทางในการประสานความร่วมมือและสร้างเครือข่ายองค์กรที่เลี้ยงด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
- วิจารณ์ พานิช. (2557). การจัดการความรู้ฉบับปฏิบัติการ. วารสารการบริหารและพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 2(3), 203 – 216.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2555). แนวคิดเชิงนวัตกรรมสำหรับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร 14 (2), 117 – 128.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2561). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อดิพร เกิดเรือง. (2560). การส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อรองรับสังคมไทยในยุคดิจิทัล. ฉบับที่ 1 วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.